

Національний університет
«Одеська Юридична Академія»

Факультет прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції)

Кафедра криміналістики, судових експертиз
та поліграфології

Національний центр судових експертиз
при Міністерстві юстиції
Республіки Молдова

Міжнародна громадська організація
«Конгрес Криміналістів»

Одеський науково-дослідний
Інститут судових експертиз
Міністерства юстиції України

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО:
ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ,
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ,
ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ»

м. Одеса

05 червня 2026 року

КРИМІНАЛІСТИКА МАЙБУТНЬОГО: ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ, ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

5 червня 2026 р.

*Одеса
2026*

CRIMINALISTICS OF THE FUTURE: DIGITAL INNOVATIONS, ARTIFICIAL INTELLIGENCE, GLOBAL CHALLENGES AND THREATS

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

5 June 2026

*Odesa
2026*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 20 від 12 червня 2026 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №4 від 22 червня 2026 року)*

Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози: збірник матеріалів міжнар. наук.–практ. конф. (м. Одеса, 5 черв. 2026 р.) / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, В. Шепітько, Д. Колодін, А. Колодіна Л. Аркуша, та ін.]; Нац. ун–т «Одеська юридична академія», кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології; Національний центр судових експертиз при Міністерстві юстиції Республіки Молдова; Одеський науково–дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України, Міжнародна громадська організація «Конгрес криміналістів». Одеса: НУ «ОЮА», 2026. 564 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково–практичної конференції «Криміналістика майбутнього: цифрові інновації, штучний інтелект, глобальні виклики та загрози», проведеної 5 червня 2026 року Національним університетом «Одеська юридична академія» за участю українських та іноземних науковців, судових експертів, представників правоохоронних органів, практиків, приватних експертів і здобувачів наукових ступенів. Матеріали присвячено криміналістичним інноваціям, цифровим технологіям, штучному інтелекту, розслідуванню злочинів у кіберпросторі, кримінально–правовим і кримінологічним викликам цифровізації, а також кримінально–процесуальним, оперативнорозшуковим та криміналістичним аспектам документування злочинів у цифровий час.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та дотримання принципів академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2026

© Автори статей, 2026

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 20, June, 12, 2026)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 4, June, 22, 2026)*

Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 5 June 2026) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, V. Shepitko, A. Kolodina, D. Kolodin, L. Arkusha, et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine; International Public Organization «Congress of Criminalists». Odesa: NU «OLA», 2026. 564 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Criminalistics of the Future: Digital Innovations, Artificial Intelligence, Global Challenges and Threats», held on 5 June 2026 by the National University «Odesa Law Academy». The conference brought together Ukrainian and foreign scholars, forensic experts, representatives of law enforcement agencies, practitioners, private experts and postgraduate researchers. The materials cover criminalistics innovations, digital technologies, artificial intelligence, expert support for justice, investigation of crimes in cyberspace, criminal law and criminological challenges of digitalization, as well as criminal procedure, operational–search and criminalistics aspects of documenting crimes in the digital age.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high–quality academic contributions and adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2026

© Authors of articles, 2026

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ ПРОКУРАТУРИ ТА СЛІДСТВА
(КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ)
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ, СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ТА ПОЛІГРАФОЛОГІЇ
(м. Одеса, Україна)**

**NATIONAL UNIVERSITY «ODESA LAW ACADEMY»
FACULTY OF PROSECUTION AND INVESTIGATION
(CRIMINAL JUSTICE)
DEPARTMENT OF CRIMINALISTICS, FORENSIC EXAMINATIONS AND
POLYGRAPHOLOGY
(Odesa, Ukraine)**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ЮСТИЦІЇ
РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА
(м. Кишинів, Республіка Молдова)
NATIONAL CENTRE OF JUDICIAL EXPERTISE
MINISTRY OF JUSTICE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
(Chişinău, Republic of Moldova)**

**ОДЕСЬКИЙ НАУКОВО–ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
(м. Одеса, Україна)
ODESA SCIENTIFIC RESEARCH INSTITUTE
OF FORENSIC EXAMINATIONS
MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE
(Odesa, Ukraine)**

**МІЖНАРОДНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«КОНГРЕС КРИМІНАЛІСТІВ»
(Україна)
INTERNATIONAL PUBLIC ORGANIZATION
«CONGRESS OF CRIMINALISTS»
(Ukraine)**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

Сергій КІВАЛОВ – Президент Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., академік;

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГКОМІТЕТУ:

Мінас АРАКЕЛЯН – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Денис КОЛОДІН – декан факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
Лариса АРКУША – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор.

СПІВОРГАНІЗАТОРИ:

Ольга КАТАРАГА – директор Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії, д.ю.н.;
Пьотр ПЄТКОВИЧ – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
Дмитро КІШКО – директор Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України;
Антоніна ЧЕРЕМНОВА – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
Валерій ШЕПІТЬКО – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор.

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ:

Дар'я МІНЧЕНКО – начальник відділу міжнародних зв'язків Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Таїсія ІВАНІЙЧУК – директор наукової бібліотеки Національного університету «Одеська юридична академія», к.біол.н.;
Сергій СТАРОДУБОВ – декан факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
Богдан ФАСІЙ – декан факультету судового та міжнародного права Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент
Євген ХИЖНЯК – декан факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент

- Віктор ЦИТРЯК** – заступник декана факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ГОЛОВА РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

ЧЛЕНИ РОБОЧОЇ ГРУПИ:

- Вікторія ГРИНЕВИЧ** – в.о. директора Центру поліграфологічних досліджень та тестування, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Ірина ПИШНЕНКО** – провідний фахівець відділу ліцензування, акредитації та забезпечення якості освіти, асистент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ВИПУСК / УКЛАДАЧІ:

- Лариса АРКУША** – завідувач кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», д.ю.н., професор;
- Антоніна ЧЕРЕМНОВА** – вчений секретар Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України, к.ю.н., доцент;
- Пьотр ПЕТКОВИЧ** – заступник директора Національного Центру судових експертиз Міністерства юстиції Республіки Молдова, судовий експерт вищої категорії;
- Валерій ШЕПІТЬКО** – президент Міжнародної громадської організації «Конгрес криміналістів», д.ю.н., професор;
- Юлія ГРЕСЬ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;

- Анна КОЛОДІНА** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», к.ю.н., доцент;
- Олександра СТАУРСЬКА** – завідувач підготовчим відділенням, доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».
- Олександр ЧЕРНОВ** – доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології Національного університету «Одеська юридична академія», доктор філософії з галузі знань 08 «Право».

ЛУКАЩУК Каріна.....	338
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ, НЕ ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПОЗБАВЛЕННЯМ ВОЛІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	
ЛУЦЮК Павло.....	342
ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ВЧИНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ВПЕРШЕ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ ТА СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ	
СИДОРЧУК Владислав, СИДОРЧУК Інна.....	348
КІБЕРТЕРОРИЗМ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА НАПРЯМКИ ПРОТИДІЇ	
СТЕПАНЕНКО Оксана.....	353
КІБЕРНАСИЛЬСТВО ЯК САМОСТІЙНА ФОРМА ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	
ТІТУНІНА Катерина.....	358
ПРОТИДІЯ РАДИКАЛІЗАЦІЇ ТА ГІБРИДНИМ ЗАГРОЗАМ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
ЦЕХАН Дмитро.....	362
ІДЕОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	
ЦИТРЯК Віктор.....	367
ЕФЕКТИВНІСТЬ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЗАСОБУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ В ПЕНІТЕНЦІАРНИХ УСТАНОВАХ	

СЕКЦІЯ 5.

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНІ, ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВІ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНІ АСПЕКТИ ДОКУМЕНТУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У ЦИФРОВИЙ ЧАС

АЛБУЛ Сергій.....	372
КРИМІНАЛЬНА РОЗВІДКА ЯК СИСТЕМНИЙ ЕЛЕМЕНТ КОМПЛЕКСНОЇ МОДЕЛІ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
ВАЩУК Олеся.....	377
ПРОБЛЕМИ ДОСТОВІРНОСТІ ФОТО- ТА ВІДЕОДОКАЗІВ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ DEERFAKE-ТЕХНОЛОГІЙ	

ВОЛОС Владислав.....	381
ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ ТА ФІКСАЦІЇ ЦИФРОВИХ СЛІДІВ У РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ	
ВОЛОШИНА Владлена.....	384
ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ОТРИМАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ	
ГОНЧАРУК Владислава.....	387
СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ДЖЕРЕЛО КРИМІНАЛІСТИЧНИХ СЛІДІВ: ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ РОЗСЛІДУВАННЯ ТРАФІКІНГУ	
ГРЕБЕНЮК Сергій, КУШНІРЕНКО Наталія.....	391
СУДОВО–ДАКТИЛОСКОПІЧНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕВПІЗНАНИХ ТРУПІВ ТА ЇХ ОСТАНКІВ ЗА ЦИФРОВИМИ ЗОБРАЖЕННЯМИ ВІДБИТКІВ ПАЛЬЦІВ РУК ІЗ БІОМЕТРИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ	
ГРИНЕВИЧ Вікторія.....	397
МІЖ ЕФЕКТИВНІСТЮ ТА ВЕРХОВЕНСТВОМ ПРАВА: ПРАВОВІ Й ЕТИЧНІ МЕЖІ ЗАСТОСУВАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	
ДРИГА Єлизавета.....	401
ВЗАЄМОДІЯ СЛІДЧИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ТАКТИЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
ЗАВТУР Віктор.....	406
ЦИФРОВИЙ ОБШУК У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОЇ МОДЕЛІ	
ЗАГОРОДНІЙ Ігор.....	412
АЛГОРИТМІЗАЦІЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ З МОЖЛИВОСТЯМИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗКРИТТЯ ТЯЖКИХ ТА ОСОБЛИВО ТЯЖКИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ	
ЗАГОРОДНІЙ Віктор.....	419
МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА ЯК ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КЕРІВНИКА НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	

Зміна характеру кримінальної протидії – полягає в тому, що характер злочинних технологій з впливом цифровізації суспільства теж зазнає змін, сьогодні злочинці активно використовують: шифрування даних, анонімізацію, VPN та TOR, – мережі, самознищення повідомлення та інше. Всі ці аспекти потребують розроблення нових тактичних рішень щодо подолання цифрової протидії розслідуванню.

Посилення ролі міждисциплінарної взаємодії – обумовлена тим, що реалізація сучасних тактичних засобів дедалі більше залежить від співпраці слідчого зі спеціалістами у сфері: цифрової криміналістики, кібербезпеки, комп'ютерно – технічної експертизи, телекомунікацій та інших інституцій.

Таким чином, вплив цифрових технологій на систему засобів криміналістичної тактики має комплексний характер і проявляється у трансформації традиційних тактичних прийомів, формуванні нових цифрово орієнтованих засобів. У сучасних умовах ефективність засобів криміналістичної значною мірою визначається здатністю інтегрувати цифрові технології у практику досудового розслідування з дотриманням процесуальних гарантій та вимог допустимості доказів.

Перелік використаних джерел:

1.Шепітько В.Ю. Інноваційні методи та технології цифрової криміналістики в розслідуванні воєнних злочинів. Criminalistics and Forensic Exspertology: Science, Studies, Practice. Vilnius, Brno, 2023. Р. 67.

2.Шепітько В.Ю. Засоби криміналістичної тактики в діяльності органів досудового слідства (проблеми ефективності застосування). Правові засади підвищення ефективності боротьби зі злочинністю в Україні: матеріали наук. конф., 15 трав..2008 р. Харків, 2008. С. 172–174.

3.Криміналістика: підручник / [В.М.Шевчук, В.А. Журавель, В.Ю. Шепітько та ін.]; за ред. В.М. Шевчука; Нац. Юрид. ун–т ім. Ярослава Мудрого. – Харків: Право, 2024. – 1008 с.

DOI <https://doi.org/10.32837/11300.33619>

Кузнецова Людмила

*аспірант кафедри кримінального процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-1782-8264>
e-mail: kuznetsova@onu.edu.ua*

ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ЗГАДКИ ЕКОНОМІЧНОГО ДОБРОБУТУ У ВИПАДКАХ ВИНЕСЕННЯ РІШЕННЯ ПРО СКЛАДАННЯ ДОСУДОВОЇ ДОПОВІДІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

У тезах досліджуються проблеми нормативного закріплення категорії «економічний добробут» як підстави для складення досудової доповіді відповідно до ч. 5 ст. 314 КПК України, а також аналізуються практичні аспекти її застосування судами. Обґрунтовується висновок про декларативний характер відповідної законодавчої конструкції та пропонується виключити із ч. 5 ст. 314 КПК України вказівку на «національну безпеку» та «економічний добробут», залишивши орієнтацію на забезпечення прав людини як основну мету складення досудової доповіді.

Ключові слова: кримінальне провадження, досудове доповідь, економічний добробут, суд, підготовче провадження

Kuznetsova Liudmyla

*Postgraduate student of the Department of Criminal Procedure,
National University «Odesa Law Academy»,
Odesa, Ukraine*

ON THE EXPEDIENCY OF MENTIONING ECONOMIC WELL-BEING IN CASES OF MAKING A DECISION TO DRAW UP A PRE-TRIAL REPORT IN CRIMINAL PROCEEDINGS

The theses examine the problems of normative consolidation of the category of «economic well-being» as a basis for drawing up a pre-trial report in accordance with Part 5 of Article 314 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine, and also analyze practical aspects of its application by courts. The conclusion about the declarative nature of the relevant legislative construction is substantiated and it is proposed to exclude from Part 5 of Article 314 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine the indication of «national security» and «economic well-being», leaving the orientation on ensuring human rights as the main goal of drawing up a pre-trial report.

Keywords: criminal proceedings, pre-trial report, economic welfare, court, preparatory proceedings

Відповідно до ч. 5 ст. 314 КПК України, «у підготовчому судовому засіданні суд у випадках, передбачених цим Кодексом, за власною ініціативою або за клопотанням обвинуваченого, його захисника чи законного представника, чи за клопотанням прокурора і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини вирішує питання щодо складання досудової доповіді, про що постановляє ухвалу із зазначенням строку підготовки такої доповіді» [1]. Хоча згадка про економічний інтерес в цьому випадку виглядає дещо дивно, адже ні в цій, ні в інших статтях не конкретизується, про чий саме економічний добробут ведеться мова та як його необхідно оцінювати. Більше того, формулювання «економічний добробут» згадується між «національною безпекою» та «правами людини», при цьому в ст. 314 КПК України ці категорії перелічуються через кому, що змушує зробити висновок про однорідність цих понять в даному конкретному контексті, хоча однорідність в даному випадку є вкрай умовною, адже ці поняття можливо і перетинаються між собою, проте однозначно не є синонімічними. Це дає змогу зробити висновок, що хоча законодавець і вирішив зробити акцент на економічному добробуті, проте таке уточнення є досить узагальненим.

Представник персоналу органу пробації, складаючи доповідь, дійсно оцінює майновий стан обвинуваченого, проте лише в аспекті оцінки умов життєдіяльності та розвитку. Власне економічні інтереси обвинуваченого не є предметом оцінки, а дослідження майнового стану пов'язано лише з оцінкою можливості виправлення такої особи без застосування до неї покарання. Чи можна стверджувати, що в даному випадку мова йде про економічний добробут (навіть хоча й в масштабах однієї людини – обвинуваченого)? Очевидно що ні. Суд в подальшому буде оцінювати не майнові наслідки призначення покарання для особи, а умови його життя (в тому числі фінансові), які будуть вказувати на можливість в майбутньому вчиняти нові кримінальні правопорушення. Економічний добробут особи точно не буде досліджуватись судом, а тому з впевненістю можемо стверджувати, що в ч. 5 ст. 314 КПК України йде мова про економічний добробут суспільства та держави. Такий саме висновок виходить і з того, що перед цим йде вказівка про національні інтереси, а отже і економічний добробут тут має оцінюватись в масштабах всієї країни.

Проте законодавець не уточнює, що і як саме має оцінюватись. Судді часто використовують дану категорію у своїх рішеннях, проте в переважній більшості випадків вони це роблять тоді, коли цитують ч. 5 ст. 314 КПК України. Реальних прикладів, коли судді оцінюють економічну доцільність складання досудової доповіді, ми не побачили. З однієї сторони можна стверджувати, що це системне порушення з боку суддів, адже вони лише формально виконують вимоги ч. 5 ст. 314 КПК України. Проте такі результати дослідження можуть свідчити про реальну неможливість виконання цих вимог. Нагадаємо, що економічний добробут в даному випадку буде оцінюватись не при заслуховуванні досудової

доповіді і не на етапі прийняття кінцевого судового рішення та призначення покарання. Чи може суддя реально вплинути на економічний добробут держави, призначаючи або не призначаючи складання досудової доповіді? Очевидно що ні. Дійсно, можливо в даному випадку доцільно вести мову про кінцевий результат – можливість призначити особі менше покарання – тобто рішення, яке може бути прийняте в тому числі і за рахунок досудової доповіді. Чи впливає в такому випадку рішення судді на економічний добробут держави? Очевидно що ні. Відповідно до ч. 2 ст. 314–1 КПК України, досудова доповідь складається щодо особи, обвинуваченої у вчиненні нетяжкого або тяжкого злочину, нижня межа санкції якого не перевищує п'яти років позбавлення волі (досудова доповідь щодо неповнолітнього обвинуваченого віком від 14 до 18 років складається незалежно від тяжкості вчиненого злочину, крім випадків, передбачених КПК України). Чи можна стверджувати, що нетяжкі злочини реально впливають на економічний добробут цілої держави? Можливо лише в своїй сукупності, проте така сукупність має бути фантастична за обсягом та кількістю. Дослідження свідчать, що в 25% випадків досудова доповідь взагалі не складається через обставини, які передбачені ч. 4 ст. 314–1 КПК України, з них в 40% випадків доповідь не складається через те, що до моменту її складення суд вже виносить вирок [2]. Таким чином навіть самі судді розуміють, що з метою підвищення ефективності судового розгляду та його пришвидшення краще винести кінцеве рішення, ніж чекати складання досудової доповіді. В такому випадку гарантуються не лише інтереси держави, але і самого обвинуваченого (в тому числі економічні), адже судовий розгляд буде проведено в межах розумного строку, що є нормативною вимогою.

Отже вказівка на економічний добробут як на підставу складення досудової доповіді є зайвою. Можливо на момент внесення змін до КПК України в частині застосування пробації законодавець вважав за потрібне вписати в ст. 314 КПК України мету не стільки досудової доповіді, скільки всієї служби пробації, підкреслюючи її значення як для окремої особи, так і для всієї держави. Ми не маємо права стверджувати, що якісна система пробації не матиме позитивний вплив на національну безпеку та економічний добробут, проте вважаємо, що ці положення радше є декларативними, ніж регулятивними. Тому, задля спрощення КПК України та забезпечення лаконічності та грамотності юридичного тексту пропонуємо прибрати вказівку про те, що досудова доповідь складається «лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини», особливо з урахуванням використання імперативного слова «лише», яке є точно зайвим, адже навіть права людини охоплюють фактично всі аспекти здійснення кримінального провадження, а тому фраза «лише в інтересах прав людини» є логічно некоректною. В той же час ми пропонуємо залишити вказівку на права людини, адже це дозволяє підкреслювати значення досудової доповіді, при цьому не обтяжуючи сам юридичний текст.